

Інновації у
проєктуванні
професійного
становлення
фахівців в
університетському
просторі

Збірник матеріалів конференції

Державний заклад «Південноукраїнський
національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського»

Інновації у проектуванні професійного становлення фахівців в
університетському просторі

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
State institution "South Ukrainian National Pedagogical University
named after K. D. Ushynsky" (Ukraine) Department of Pedagogy
State scientific institution

Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information (Ukraine)
Ivan Zyazyun Institute of Pedagogical and Adult Education of the National Academy of Educational
Sciences of Ukraine (Ukraine)

Southern Scientific Center of the National Academy of Sciences and the Ministry of Education and
Science of Ukraine

Jon Kryange State Pedagogical University (Moldova)

Iliia State University (Georgia)

Higher School of Sports Education (Poland)

INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL
CONFERENCE

**«Innovations in the design of the professional
formation of specialists in the university space»**

Odesa – 2024

Інновації у проектуванні професійного становлення фахівців в
університетському просторі

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського» (Україна)

Кафедра педагогіки

Державна наукова установа

Український інститут науково-технічної експертизи та інформації (Україна)

Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна

НАПН України (Україна)

Південний науковий центр НАН і МОН України

Державний педагогічний університет імені Йона Крянге (Молдова)

Державний університет Іллі (Грузія)

Вища Школа Освіти У Спорті (Польща)

Збірник матеріалів
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«Інновації у проектуванні професійного
становлення фахівців в університетському
просторі»,**

Одеса 2024

**Друкується за рішенням Вченої ради Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Протокол № 17 від 27 червня 2024 року**

Збірник наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції *«Інновації у проектуванні професійного становлення фахівців в університетському просторі»* (Одеса, 20-22 травня 2024 року). Університет Ушинського, 2024. 220с.

Рецензенти:

Доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри філології Одеського національного морського університету
Тетяна Яблонська.

Доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інноваційних технологій та методики навчання природничих дисциплін Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» ***Олександра Ордановська***

Дмитро БЄЛІТЧЕНКО

аспірант кафедри педагогіки

*Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д.Ушинського
Одеса. Україна*

РІВНЕВА ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ СФОРМОВАНOSTІ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИКО- МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Важливу роль у професійній діяльності вчителів відіграє науково-дослідницька діяльність, з огляду на це, під час навчання в закладах вищої педагогічної освіти необхідно сформувати в майбутніх учителів, у тому числі і фізико-математичних дисциплін науково-дослідницьку культуру. Під *науково-дослідницькою культурою майбутніх учителів фізико-математичних дисциплін* розуміємо цілісне інтегративне утворення, що характеризується сформованістю наукового мислення, дослідницьких, аналітичних, рефлексивних умінь, готовністю студентів до розв'язання педагогічних проблем засобами наукового пізнання, забезпечує їхню самореалізацію в науково-дослідницькій діяльності, розкриває інтелектуальний потенціал, сприяє формуванню вмінь впроваджувати інноваційні, новаторські ідеї в практику, дотримуватися академічної доброчесності у висвітленні результатів науково-дослідницької діяльності.

З метою діагностики стану сформованості науково-дослідницької культури майбутніх учителів фізико-математичних дисциплін було виокремлено критерії і показники стану сформованості науково-дослідницької культури майбутніх учителів фізико-математичних дисциплін відповідно до визначених компонентів означеного феномена.

Так, мотиваційний компонент у структурі науково-дослідницької культури майбутніх учителів фізико-математичних дисциплін вимірювався за настановно-стимулювальним критерієм, показниками якого було обрано «Наявність позитивної мотивації на здійснення науково-дослідницької діяльності», «Наявність мотивації досягнення успіху в науково-дослідницькій діяльності».

Когнітивний компонент у структурі науково-дослідницької культури майбутніх учителів фізико-математичних дисциплін діагностувався за пошуково-дослідницьким критерієм, показниками якого виступили «Обізнаність із сутністю науково-дослідницької діяльності» і «Наявність дослідницьких умінь».

Діяльнісний компонент вимірювався за проєктувально-творчим критерієм, в якому виокремлено такі показники, як «Наявність проєктувальних умінь» і «Наявність творчого потенціалу».

Стан сформованості рефлексивного компонента діагностувався за аналітико-оцінним критерієм з такими показниками: «Наявність аналітичних умінь» і «Наявність рефлексивних умінь».

Для визначення стану сформованості науково-дослідницької культури майбутніх учителів фізико-математичних дисциплін було розроблено якісну характеристику рівнів сформованості зазначеного феномена, а саме високий, достатній, задовільний і низький рівні.

Високий рівень властивий майбутнім студентам, які мають стійку позитивну мотивацію на здійснення науково-дослідницької діяльності, у таких студентів яскраво виражений інтерес до освоєння науково-дослідницької діяльності, вони вмотивовані на досягнення успіху в ній, отримують задоволення від розв'язання складних дослідницьких завдань, виявляють високу наполегливість у

подоланні труднощів. Вони на високому рівні володіють знаннями щодо сутності науково-дослідницької діяльності, мають добре сформовані вміння визначати гіпотези та раціонально планувати проведення досліджень беруть активну участь у різноманітних наукових заходах; обирають правильні методи для розв'язання науково-дослідницьких завдань У них на високому рівні сформовані дослідницькі та проектувальні вміння. Студенти цього рівня мають потужний творчий потенціал, застосовують творчий підхід до розв'язання дослідницьких завдань. На високому рівні вміють аналізувати як власну науково-дослідницьку діяльність, так і науково-дослідницьку діяльність учнів, критично оцінюють результати своєї науково-дослідницької роботи, самостійно виправляють помилки; уміють адекватно визначати причини успіхів і невдач аналізувати свої дії під час здійснення науково-дослідницької діяльності.

Достатній рівень характерний для майбутніх учителів фізико-математичних дисциплін, які здебільшого мають позитивну мотивацію на здійснення науково-дослідницької діяльності, у цілому вони виявляють інтерес до освоєння науково-дослідницької-дослідницької діяльності, проте не мають яскраво вираженого прагнення досягти успіху в ній, вони отримують певне задоволення від розв'язання складних дослідницьких завдань, виявляють наполегливість у подоланні труднощів. Вони на достатньому рівні володіють знаннями щодо сутності науково-дослідницької діяльності, мають сформовані вміння визначати гіпотези та раціонально планувати проведення досліджень, проте беруть участь у різноманітних наукових заходах лише для отримання схвалення з боку викладачів; у цілому обирають правильні методи для розв'язання науково-дослідницьких завдань; у них сформовані дослідницькі та проектувальні вміння. Студенти цього рівня мають творчий потенціал, але не завжди

застосовують творчий підхід до розв'язання дослідницьких завдань. На достатньому рівні вміють аналізувати власну науково-дослідницьку діяльність, адекватно оцінюють результати своєї науково-дослідницької роботи, виправляють помилки за вказівкою викладача.

Задовільний рівень виявляють майбутні вчителі, які вмотивовані на здійснення науково-дослідницької діяльності, проте цей процес має ситуативний характер, вони не зацікавлені в досягненні успіху в цій діяльності прагнення досягти успіху в ній, розв'язання складних дослідницьких завдань не викликає в них задоволення, вони виконують лише обов'язкові науково-дослідницькі завдання, не виявляють наполегливості у подоланні труднощів. Вони на задовільному рівні володіють знаннями щодо сутності науково-дослідницької діяльності, у цілому вміють визначати гіпотези та раціонально планувати проведення досліджень, проте не виявляють бажання брати участь в різноманітних наукових заходах; загалом уміють добирати методи для розв'язання науково-дослідницьких завдань проте подекуди вони є недостатньо доцільними. У них на задовільному рівні сформовані дослідницькі та проєктувальні вміння. Студенти цього рівня не завжди виявляють творчість під час розв'язання дослідницьких завдань. Такі студенти в цілому вміють аналізувати власну науково-дослідницьку діяльність, проте не завжди адекватно оцінюють її результати; не завжди правильно визначають причини успіхів і невдач, під час аналізу власних дослідницьких дій виникають певні труднощі.

Низький рівень притаманний майбутнім учителям, які мають низьку вмотивованість на здійснення науково-дослідницької діяльності, вони не мають прагнення досягти успіху в ній, вони виконують лише обов'язкові науково-дослідницькі завдання, не виявляють наполегливості у подоланні труднощів. Мають фрагментарні знання щодо

сутності науково-дослідницької діяльності, у них на низькому рівні сформовані вміння визначати гіпотези та раціонально планувати проведення досліджень, вони не беруть участь у наукових заходах; добирають недоцільні методи для розв'язання науково-дослідницьких завдань. Студенти цього рівня не виявляють творчість під час розв'язання дослідницьких завдань. Такі студенти володіють низьким рівнем умінь аналізувати власну науково-дослідницьку діяльність, неадекватно оцінюють її результати; неправильно визначають причини успіхів і невдач під час аналізу власних дослідницьких дій.

На підставі аналізу одержаних на констатувальному і прикінцевому етапах педагогічного експерименту майбутніх учителів фізико-математичних дисциплін було віднесено то того чи того рівня сформованості науково-дослідницької культури.

Інна БОГДАНОВА

*доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри
педагогічних технологій початкової освіти,
Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського, Одеса, Україна*

БАГАТОМІРНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ОСОБИСТОСТІ ВЧИТЕЛЯ В ОРГАНІЗАЦІЇ І УПРАВЛІННІ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

У період стрімких змін в світовому просторі загалом постає питання щодо усвідомлення сутності трансформаційних процесів, які відбуваються в освітній сфері на тлі цифровізації. У світлі позитивних тенденцій особливої уваги заслуговують здобувачі вищої освіти другого (магістерського) рівня із спеціальності 013 «Педагогічна освіта». В процесі підготовки вони